

"Бекітілді"

директорлар кеңесінің
шешімімен

"БНАЖ" тауар биржасы" АҚ,
12.09.2022 жылғы №321 хаттама
("БНАЖ" Тауар биржасы" АҚ
Директорлар кеңесінің
шешімімен бекітілген өзгерістер
мен толықтыруларды ескере
отырып)

2025 жылғы 19 мамырдағы №363
хаттама,

20.06.2025 жылғы №367 хаттама,

08.08.2025 жылғы №369 хаттама,

12.12.2025 жылғы №373
хаттама.)

РЕГЛАМЕНТ

"Еуразиялық сауда жүйесі" тауар биржасы" АҚ

**уәкіл бекіткен Биржалық сауданың қағидаларын іске асыру
бойынша**

**Қазақстан Республикасының реттеу саласындағы мемлекеттік
органымен**

биржалық тауар нарығының

Алматы қ.

"Еуразиялық сауда жүйесі" Тауар биржасы" АҚ–ның биржалық тауар нарығын реттеу саласындағы Қазақстан Республикасының уәкілетті мемлекеттік органы бекіткен Биржалық сауда ережелерін (бұдан әрі - Ережелер) жүзеге асыру жөніндегі осы Регламенті "БНАЖ" Тауар биржасы" АҚ-ның қолдану мақсатында әзірленген. Уәкілетті мемлекеттік орган бекіткен биржалық сауда ережелері Қазақстан Республикасының "Тауар биржалары туралы" Заңының 4-бабы мен 10-бабының талаптарына сәйкес 04.05.2009 ж.

Биржалық сауда-саттықты ұйымдастыру жөніндегі

жалпы ережелер 1-бап. Жалпы

анықтамалар

1.1. Осы Регламенттің мақсаттары үшін келесі анықтамалар қолданылады:

Әкімші -	штаттық қызметкер Биржалар, уәкілетті сауда қызметін әкімшілендіру функцияларын орындауға жүйелер.
Биржа -	Акционерлік қоғам "Тауарлық биржа "Еуразиялық сауда жүйесі".
Өтінім арналған сатуға (сатып алуға) Тауардың/Өтінімнің -	сауда-саттыққа Қатысушының сату (сатып алу) туралы ұсынысы Тауарды (оферта) немесе сауда-саттыққа Қатысушының сатып алу (сату) туралы ұсынысты қабылдағаны туралы хабарламасы Қажетті барлық шарттарды қамтитын тауардың (акцепт) үшін ережеге сәйкес Сауда жүйесінде Тауарларды сатып алу-сату мәмілелерін жасасу.
Өтінімді орындау -	сауда жүйесінде Мәміле (мәмілелер) жасасу арналған негізінде жарияланған өтінімнің.
Клиент -	тапсырмасы бойынша және оның есебінен Қатысушы тұлға сауда-саттықта Мәмілелер сауда-саттықта жасалады.
Клирингтік орталық -	Серіктестік бастап шектеулі жауапкершілікпен "БНАЖ клирингтік орталығы"
Өтінімнің көлемі -	екі таңбаға дейінгі арифметикалық дөңгелектеуді ескере отырып, Өтінімде көрсетілген Тауар бағасының және Өтінімде көрсетілген Тауар санының көбейтіндісіне тең сома үтірден кейін.

Клиринг ережелері -	Ережелер клиринг қызметі Серіктестіктер бастап шектеулі "БНАЖ клирингтік орталығы" жауапкершілігі шектеулі серіктестігі.
Биржалық сауданың қағидалары	Қазақстан Республикасының елдің биржалық тауар нарығын реттеу саласындағы уәкілетті мемлекеттік органы бекіткен биржалық сауданың қолданыстағы қағидалары, және Биржаның интернет-ресурсында орналастырылған: www.ets.kz
Жұмыс станциясы -	сауда-саттыққа Қатысушының Сауда жүйесіне қашықтан қол жеткізуін қамтамасыз ететін және осы Сауда жүйесіндегі Трейдерге мүмкіндік беретін бағдарламалық және аппараттық құралдардың жиынтығы: жариялау (өзгерту, жою) Өтінімдерді қабылдау, мәмілелер жасасу, алуашылатын

	Биржамен ақпарат алмасу және өзге де іс-әрекеттерді жүзеге асыру, регламентке және Биржаның басқа құжаттарына сәйкес Сауда-саттыққа қатысу үшін қажет.
Жұмыс күні -	демалыс немесе мереке күндерінен басқа күнді білдіреді Алматы қаласында банктер жұмыс істейтін күннің.
Сауда режимі -	жиынтығы шарттардың хабарландырулар Өтінімдерді қабылдау және сауда жүйесінде мәмілелер жасасу.
Биржаның сайты –	мекенжайы бойынша Интернет желісіндегі сайт: http://www.ets.kz
Мәміле бастап кейінге қалдырылған орындаумен -	тауарды төлеу және беру жөніндегі міндеттемелерді орындауды көздейтін Тауарды сатып алу-сату мәмілесі ол жасалған кезде белгіленген мерзім ішінде.
Тауарлар тізімі -	Биржаның сауда бөлімдерінде сауда-саттыққа жіберген тауарларының тізімі.
Тауар -	биржалық сауда-саттық тауарларының тізбесіне және (немесе) бірліктері барлық жағынан бірдей, сипаттамалары ұқсас және құрамдас бөліктері ұқсас әлеуметтік маңызы бар биржалық сауда-саттық тауарларының тізбесіне енгізілген стандартталған біртекті тауар, бұл олардың толық өзара алмасу қасиетіне ие бірдей функцияларды орындауға мүмкіндік береді. әртүрлі өндірушілердің партиялары.
Сауда-саттық -	Сауда жүйесіне берілген өтінімдер негізінде Тауарлармен мәмілелер жасауға бағытталған, осы Ереже шеңберінде жүзеге асырылатын процесс.
Сауда жүйесі -	биржалық сауда-саттықты жүргізу үшін қажетті және биржалық мәмілелерді жасау, сондай-ақ ақпаратты жинау, сақтау, өңдеу және ашу процесін автоматтандыруды қамтамасыз ететін есептеу құралдарының, бағдарламалық қамтамасыз етудің, дерекқорлардың, телекоммуникациялық құралдардың және тауар биржасының басқа жабдықтарының кешені.
Сауда лот -	көбейтіндісі болатын Тауардың ең аз саны сатып алуға (сатуға) өтінімде көрсетілген Тауардың саны болуы керек.

Трейдер -	сауда-саттыққа Қатысушының атынан мәмілелер жасасуға байланысты Сауда-саттық жүйесінде іс-әрекеттерді жүзеге асыруға уәкілетті және Биржада тіркелген Сауда-саттыққа Қатысушының қызметкері жылы белгіленген тәртіппен.
Сауда-саттыққа қатысушы -	биржаның сауда бөлімдерінде аккредиттелген, тапсырыс бойынша тауарлармен мәмілелер жасайтын брокер және үшін шот өздерінің Клиенттердің, немесе дилер, тауармен өз мүддесі үшін және өз есебінен мәміле жасаушы.
Уәкілетті орган -	мемлекеттік басқаруды жүзеге асыратын орталық атқарушы орган реттеу және үйлестіруді жылы сауда қызметі саласында.
Шлюз -	қатысушыға ұсынатын жұмыс станциясының түрі қолданбалы бағдарламалаудың сауда интерфейсі.

Ережеде қолданылатын басқа терминдер Биржалық сауда ережелеріне, Қазақстан Республикасының басқа заңдарына, Биржаның ішкі құжаттарына және Клиринг ережелеріне сәйкес түсіндіріледі.

1.2. Биржаның сауда бөлімдерінде сұйытылған мұнай газы, мұнай өнімдері, көмір, цемент, қант, көміртегі бірліктері сияқты тауарлармен биржалық сауда-саттықты өткізу тәртібі Биржалық сауда-саттық ережелерімен анықталады.

Биржаның мүшелігіне қабылдау (аккредиттеу), мүшелікті тоқтата тұру және тоқтату тәртібі

2.1. Биржалық сауда ережелерінің, Қазақстан Республикасының басқа заңнамасының, сондай-ақ Биржаның ішкі құжаттарының талаптарына сәйкес келетін кәсіпкерлік субъектілері Биржаның мүшелері бола алады.

2.2. Биржадағы мүшелік санаттары, Биржаға мүше болу шарттары мен тәртібі, Биржа мүшелерінің құқықтары мен міндеттері, Биржадағы мүшелікті тоқтата тұру және тоқтату шарттары мен тәртібі Биржалық сауда ережелерімен, сондай-ақ оларды жүзеге асыру үшін бекітілген "Еуразиялық Сауда жүйесі" Тауар биржасы" АҚ мүшелерін аккредиттеу шарттарымен анықталады., олардың аккредиттеуін тоқтата тұру және тоқтату (бұдан әрі - Аккредиттеу шарттары).

2.3. Биржаның мүшелігіне қабылдау үшін үміткер Биржаға қабылдау

туралы өтінішті және Ережелердің талаптарына сәйкес құжаттарды тапсыруы керек биржалық сауда және Аккредиттеу шарттары. Биржаның мүшелігіне қабылдау туралы шешімді Биржаның уәкілетті органы қабылдайды.

2.4. Биржадағы мүшелікті тоқтата тұру Биржалық сауда-саттық ережелерінде айқындалған жағдайларда және тәртіппен жүзеге асырылады.

2.5. Биржаға мүшелік Биржа мүшесінің өтініші бойынша немесе Биржалық сауда-саттық ережелеріне сәйкес Биржаның уәкілетті органының шешімі негізінде тоқтатылады.

Биржаның сауда секциялары

3.1. Биржа Биржалық сауда ережелерімен және Аккредиттеу шарттарымен анықталған Сауда бөлімдерінде Сауда-саттықты ұйымдастырады.

Сауда-саттық түрлері және сауда режимі

4.1. Сауда-саттық секцияларындағы сауда-саттық тек қана электронды биржалық сауда-саттық түрінде жүзеге асырылады.

4.2. Биржа Сауда-саттықты қосарлы қарсы аукцион режимінде өткізуді ұйымдастырады.

5 бап. Биржаның қызметтері үшін төлемдердің мөлшері және оларды алу тәртібі

5.1. Биржа мүшелері кіру жарналарын, сондай-ақ биржалық комиссияны және басқа төлемдерді Биржаның сауда-саттығын ұйымдастыруға қызмет көрсету шарттарымен, сондай-ақ Қазақстан Республикасының басқа заңнамасымен және Биржаның басқа ішкі нормативтік құжаттарымен анықталған мөлшерде, тәртіпте және мерзімде төлейді. .

Сауда-саттыққа қатысушылар.

6.1. Сауда-саттыққа тек сауда-саттыққа қатысушылар ғана қатыса алады.

6.2. Биржа сауда-саттыққа Қатысушылардың есебін олар туралы келесі мәліметтер негізінде жүргізеді:

- сауда-саттыққа Қатысушының толық атауы;
- Биржа берген Сауда-саттыққа қатысушының коды;
- сауда-саттыққа Қатысушының орналасқан жері, телефон нөмірі, электрондық поштасының мекенжайы;
- бизнес-сәйкестендіру сауда-саттыққа қатысушының нөмірі;
- сауда-саттыққа қатысушылардың банктік шоттарының деректемелері;

- сауда-саттыққа Қатысушының лицензиясы туралы мәліметтер (егер лицензияланатын қызмет түрімен айналысса), оның ішінде: жүзеге асырылатын қызмет түрі (түрлері)о(ы)х) лицензия(лар) берілген,лицензияны берген органның атауы, лицензияның нөмірі, берілген күні және лицензияның қолданылу мерзімі;
- сауда-саттыққа қатысушының әділет органдарында мемлекеттік тіркелген күні мен нөмірі;
- сауда-саттыққа Қатысушыны Биржа мүшелігіне қабылдау күні;
- сауда-саттыққа қатысушының атқарушы органының функцияларын жүзеге асыратын тұлғалардың тегі, аты, әкесінің аты;
- сауда-саттыққа қатысушы Трейдердің (Трейдерлердің) тегі, аты, әкесінің аты;
- сауда-саттыққа Қатысушыны немесе оның Трейдерлерін әкімшілік жауапкершілікке тарту және/немесе тәртіптік жауапкершілікке тарту туралы мәліметтер.

6.3. Сауда-саттыққа қатысушы мәмілелер жасасуға құқылы:

өз атынан және өз есебінен;

өз атынан және Клиент есебінен.

6.4. Сауда-саттыққа Қатысушыны тіркеу кезінде Биржа оған код береді және бұл туралы ақпаратты хабарлайды.

7 бап. Трейдерлер

7.1. Сауда-саттыққа қатысушы Сауда-саттыққа өзінің трейдерлері арқылы қатысады және олардың әрекеттері үшін жауап береді.

7.2. Трейдерлерді тіркеу, олардың тіркеуден бас тарту тәртібін, сондай-ақ Трейдерлердің Сауда жүйесіне кіруін тоқтата тұру және қалпына келтіру тәртібін Биржа белгілейді.

7.3. Сауда-саттыққа қатысушы өкілеттігінің тоқтатылғаны туралы Биржаға дереу хабарлауға міндеттіТрейдердің және бұл міндеттемені бұзудың жағымсыз салдарларының қаупін тудырады.

Брокерлердің Сауда-саттыққа қатысу ерекшеліктері

8.1. Биржалық сауда-саттыққа қатысатын брокер оларда бір немесе одан да көп клиенттерді ұсынады.

8.2. Биржалық сауда-саттыққа қатысатын брокер бір мезгілде сатушы мен сатып алушының мүдделерін білдірмейді.

9 бап. Жауапкершілік

9.1. Сауда-саттыққа қатысушы Биржаның, оның контрагенттерінің (Сауда-саттыққа қатысушылардың) және Клиенттерінің алдында өз Трейдерлерінің іс-әрекеттері және олардың Биржада жасаған

мәмілелерінің тиісінше орындалуы үшін жауап береді.

9.2. Биржа Сауда-саттыққа Қатысушылардың олардың Сауда-саттыққа қатысуына байланысты қызметін, олардың Биржаның ішкі нормативтік құжаттары мен Қазақстан Республикасының заңнамасын сақтауын бақылайды.

9.3. Сауда-саттыққа қатысушылар Биржаның ішкі нормативтік құжаттарын және Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын бұзған жағдайда оларға тәртіптік ықпал ету шаралары Биржаның Биржалық арбитражының Ережелерімен, Биржаның басқа ішкі нормативтік құжаттарымен анықталады.

9.4. Биржа, Клирингтік орталық биржалық сауда-саттықты ұйымдастырады, қызмет көрсетеді және биржалық мәміле тараптарының міндеттемелері бойынша жауап бермейді.

10 бап. Сауда күні

10.1. Биржа биржалық сауда-саттықты өзі белгілеген сауда күндерінде өткізеді. Сауда-саттық күнінің, сауда сессиясының және клирингтің басталу және аяқталу уақытын Биржа сауда-саттық күнінің орташа ұзақтығы кемінде бес сағатты ескере отырып белгілейді.

Түнгі уақытта (сағат 22:00-ден 06:00-ге дейін), Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына сәйкес белгіленген демалыс және мереке күндері сауда сессияларын өткізуге тыйым салынады.

10.2. Жұмыс, демалыс және мереке күндерін қоса алғанда, Биржаның жұмыс тәртібі туралы ақпарат Биржаның интернет-ресурсында орналастырылады. Жұмыс режимі өзгерген жағдайда ақпарат жана режим енгізілген күнге дейін 7 (жеті) жұмыс күнінен кешіктірілмей орналастырылады.

11-бап. Тауар

11.1. Сауда-саттықта Тауарлармен мәмілелер жасалады.

11.2. Тауардың белгілі бір сауда-саттық бөліміндегі сауда-саттыққа жіберілуі оны осы сауда-саттық бөліміндегі Сауда-саттыққа жіберілген тауарлар тізіміне енгізу арқылы жүзеге асырылады. Тауар сауданың белгілі бір Секциясында Сауда-саттыққа жіберілген кезде оған Биржа белгілеген тәртіппен сәйкестендіру коды (бұдан әрі - Тауар коды) беріледі.

12 бап. Өтінімдер

12.1. Сауда-саттықтағы мәмілелер Сатып алуға (сатуға) өтінімдер негізінде жасалады Тауардың.

12.2. Өтінім басқа Өтінімге қатысты қарсы Өтінім болып есептеледі, егер:

- көрсетілген Өтінімдер қарама-қарсы әрекеттерге бағытталған (бір Өтінім сатып алуға өтінім болып табылады, басқа Өтінім сатуға өтінім болып табылады);
- көрсетілген Өтінімдер бір түрге жатады (мекенжайлық/мекенжайсыз),
- көрсетілген Өтінімдер Тауардың бірдей кодын қамтиды;
- көрсетілген Өтінімдердің Тауарды беру шарттары бірдей;
- сатып алу бағасы сату бағасынан асады немесе оған тең;
- осы заңда көзделген өзге де талаптар сақталады. Регламентпен реттеледі.

13 бап. Өтінімдердің түрлері

13.1. Мекенжайлық және мекенжайсыз өтінімдер. Сауда-саттықтың барлық Қатысушыларына жолданған (олар туралы ақпарат ашылатын) өтінімдер мекенжайсыз деп танылады. Барлық өзге Өтінімдер атаулы болып танылады.

Мекенжайсыз өтініштер анонимді және анонимді емес болуы мүмкін. Атаулы өтінімдер тек жасырын болмауы мүмкін.

Кейінге қалдырылған орындаумен Мәмілелер жасасуға өтінімдер атаулы болып табылады.

Мекенжайлық өтінім онда көрсетілген Тауарлардың барлық санына ғана және онда көрсетілген бағамен ғана толтырылуы мүмкін. Жарияланған мекенжай өтінімі туралы ақпарат Өтінімде көрсетілген Сауда-саттыққа Қатысушыға ғана жеткізіледі.

13.2. Анонимдік және анонимдік емес өтінімдер. Егер мекенжайсыз Өтінім берген Сауда-саттыққа Қатысушыны сәйкестендіруге мүмкіндік беретін ақпарат Сауда-саттық барысында барлық Сауда-саттыққа Қатысушыларға жария етілмеген жағдайда, мұндай Өтінім анонимдік деп танылады. Жағдайда, егер көрсетілген ақпарат Сауда-саттық барысында барлық Сауда-саттыққа Қатысушыларға жария етілсе, Өтінім жасырын емес деп танылады.

13.3. Нарықтық және лимиттелген өтінімдер. Мекенжайсыз өтінім, егер ол Өтінім жарияланған сәтте қолжетімді болатын ең жақсы баға бойынша мәміле жасасуды көздейтін болса, нарықтық өтінім деп танылады. Мекенжайсыз өтінім, егер ол Өтінімде көрсетілген баға бойынша немесе ең жақсы баға бойынша мәміле жасасуды көздейтін болса, шектеулі деп танылады.

13.4. Өтінім ішінара орындауға, яғни оның негізінде бір немесе бірнеше мәмілелер жасасуға жол беруі мүмкін, олардың мәні (олардың) Тауарлардың саны Өтінімде көрсетілген Тауарлар санынан аспайтын мөлшерде болады. Егер осы Өтінім негізінде Өтінімде көрсетілген Тауарлардың барлық саны бойынша бір мәміле жасалуы мүмкін болса, Өтінім ішінара орындалуға жол бермейді деп танылады.

13.5. Стоп-Өтінім мәмілелер тізілімінде осы Өтінімде (тоқтату бағалары) көрсетілген бағадан төмен (Тауарды сатуға өтінім үшін) немесе одан жоғары (Тауарды сатып алуға өтінім үшін) бағамен мәміле

жасалған сәттен бастап жарияланған болып саналады. Хабарландыруға дейін стоп-өтінімдер оның Өтінімдер тізілімінде тіркелу фактісі туралы ақпарат Сауда-саттыққа қатысушыларға жария етілмейді.

13.6. Лезде орындалатын өтінім (нарықтық өтінім және ішінара орындауға мүмкіндік бермейтін өтінім) ол жарияланған сәтте орындалуға жатады және көрсетілген сәтте орындалмаған жағдайда жарияланған Өтінімдерден дереу жойылады. Сауда-саттық сессиясы барысында қолданыста болған орындалмаған өтінімді Биржа жарияланған Сауда-саттық сессиясы аяқталғаннан кейін жарияланған Өтінімдерден алып тастайды.

Мерзімсіз Өтінім Сауда-саттыққа Қатысушы оны жойғанға дейін немесе ол толық орындалғанға дейін жарамды (жарияланған болып табылады). Қолданылу мерзімінің аяқталу күнін қамтитын өтінім көрсетілген күні өткізілген Сауда сессиясы аяқталғанға дейін жарамды. Жағдайда, егер мұндай өтінім оның қолданылу мерзімі аяқталғанға дейін орындалмаса, Биржа оны осы мерзім өткеннен кейін алып тастайды.

14-бап. Өтінімнің мазмұнына қойылатын жалпы талаптар

14.1. Егер Ережелерде өзгеше көзделмесе, Өтінімде келесі мәліметтер болуы керек:

- Өтінім берген Сауда-саттыққа қатысушының коды;
- өтінім жіберілетін Сауда-саттыққа Қатысушының коды (егер Өтінім атаулы болып табылса көрсетіледі);
- өтінім санаты (сатып алу немесе сату);
- тауардың коды;
- Тауардың саны;
- тауардың бағасы (сатып алуға арналған өтінімде және Сатуға арналған өтінімде көрсетіледі);
- мәміленің валютасына;
- мәміле бойынша төлем валютасын:
 - «Т» – қазақстандық теңге;
 - «S» – АҚШ доллары.
- тауарды беру шарттары;
- мәмілені орындау мерзімі (кейінге қалдырылған орындаумен Мәміле жасасу туралы өтінімде көрсетілген);
- егер мекенжайсыз Өтінім жарияланса, Өтінімнің жасырын еместігінің белгісі;
- өтінім бойынша ішінара орындау мүмкіндігі;
- өтінім болып табылатындығына нұсқаустоп-Өтініммен;
- өтінім Лезде орындалатын өтінім, Сауда сессиясы барысында жарамды өтінім немесе мерзімсіз Өтінім болып табылатынын көрсету.

14.2. Биржада белгіленген жағдайларда Өтінімде 14.1-тармақта көрсетілген мәліметтерден басқа, басқа ақпарат болуы мүмкін.

Ережелер.

14.3. Өтінімдегі "Тауарларды беру шарттары" өрісі Ережеде көзделген мәндерді қабылдай алады.

14.4. Сатуға (сатып алуға) арналған өтінімдердегі тауардың саны Тауарлар мен кері сатып алу шартымен Мәмілелер жасасуға өтінімдер Сауда лотының көлеміне қойылатын талаптарды сақтай отырып көрсетіледі.

14.5. Сатуға (сатып алуға) арналған өтінімдердегі Тауардың бағасы Сауда құралдарының техникалық сипаттамаларының талаптарына сәйкес көрсетіледі.

15 бап. Өтінімдерді хабарландыру

15.1. Жұмыс станциясының көмегімен Трейдер Өтінім нысанын толтырады және оны Сауда жүйесіне жібереді.

15.2. Осы Ережеде белгіленген жағдайларда, Клирингтік орталықпен жасалған шартта және Клиринг ережелерінде белгіленген тәртіппен, Клирингтік орталыққа сауда-саттыққа қатысушылардың өтінімдері туралы хабарлайды.

Клирингтік орталық Клиринг Ережелерімен айқындалған тәртіппен және мерзімдерде Биржа оны бергені туралы хабардар еткен Өтінімді жариялау мүмкіндігін тексеруді жүзеге асырады. Бұл тексерудің оң нәтижесі болған жағдайда Клирингтік орталық Биржаға Өтінімді жариялау мүмкіндігі туралы растауды, ал көрсетілген тексерудің теріс нәтижесі болған жағдайда Өтінімді жариялаудан бас тартуды жібереді.

Сауда-саттыққа Қатысушы берген өтінім Биржаның Клирингтік орталықтың оны жариялау мүмкіндігі туралы растауын алғаннан кейін Өтінімдер тізілімінде дереу тіркеледі.

15.3. Өтінім Өтінімдер тізілімінде тіркелген сәттен бастап жарияланған болып саналады, қоспағандастоп-өтінімдер.

15.4. Өтінімнің белгіленген талаптарға сәйкес келмеуіне осы Өтінімді берген Сауда-саттыққа Қатысушы жауапты болады.

16 бап. Өтінімдер тізілімін қалыптастыру тәртібі

16.1. Биржа Өтінімдер тізілімін қалыптастырады және жүргізеді.

16.2. Сауда-саттыққа Қатысушылар берген өтінімдер, осы Ереженің 15-бабының 15.2-тармағында және 18-бабының 18.1-тармағында көзделген жағдайларды қоспағанда, Өтінімдер тізілімінде дереу тіркелуге жатады.

16.3. Өтінімдер тізілімі мыналарды қамтиды:

- өтінімнің сәйкестендіру нөмірі;
- Өтінім берген Сауда-саттыққа қатысушының коды;
- өтінім жіберілген Сауда-саттыққа Қатысушының коды (егер Өтінім атаулы болып табылса көрсетіледі);
- өтінімді жіберу (сатып алу немесе сату);

- өтінімнің түрі, оның ішінде мекенжайлық немесе мекенжайсыз;
- өтінім шарттары, оның ішінде Тауардың коды, Өтінім берілген Тауардың саны (Өтінім ішінара орындалған жағдайда Өтінімнің орындалмаған бөлігін құрайтын Тауардың саны көрсетіледі);
- өтінімді тіркеу күні мен уақыты;
- өтінімді орындау (толық/ішінара) немесе жою күні мен уақыты;
- өтінімді жариялау нәтижесі (толық орындалды, ішінара орындалды, жойылды).

16.4. Сауда-саттыққа қатысушының, егер Өтінім орындалмаса немесе Ережеде өзгеше көзделмесе, Өтінімдер тізілімінде тіркелген, өзі берген Өтінімді өзгертуге немесе жоюға құқығы бар. Өтінімдерді өзгерту және жою фактілері Өтінімдер тізілімінде тіркеледі.

17 бап. Сауда-саттықта мәмілелер жасасу

17.1. Сауда-саттыққа Қатысушылардың офертаны алу сәті Өтінімді жариялау сәті болып табылады.

17.2. Сауда-саттыққа Қатысушы офертаны қабылдауды қарсы Өтінімді жариялау арқылы жүзеге асырады. Сауда-саттыққа Қатысушы - оференттің акцепт алған сәті осы Сауда-саттыққа Қатысушы жариялаған Өтінімге қарсы болып табылатын Өтінімді жариялау сәті болып табылады.

17.3. Сауда-саттықта жасалған барлық мәмілелер Қазақстан Республикасының Алматы қаласында жасалған болып саналады.

Өтінімдерді жариялауға және мәмілелер жасасуға қойылатын шектеулер

18.1. Сауда-саттыққа Қатысушының Регламентті бұза отырып берген өтінімі Өтінімдер тізілімінде тіркелмейді. Сондай-ақ өтінімді қабылдаудан бас тартуға негіздер болып табылады:

- 1) өтінімді дұрыс ресімдемеу, осы Регламентке сәйкес өтінімді берудің белгіленген мерзімдері мен тәртібін бұзу;
- 2) қамтамасыз етумен биржалық мәмілелер жасалған жағдайда міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз етудің болмауы;
- 3) сауда-саттыққа Қатысушының биржалық алымды төлемеуі, сондай-ақ оның Биржаның және (немесе) Клирингтік орталықтың алдында өзге де мерзімі өткен берешегінің болуы;
- 4) биржалық саудаға қатысушының бұрын жасалған биржалық мәмілелер бойынша міндеттемелерді орындамау фактісін анықтау;
- 5) өтінім берген брокерді немесе дилерді биржада аккредиттеуді тоқтата тұру және тоқтату;
- 6) сатушы Биржалық сауда-саттық ережелерінің 14-тарауының 1-тармағында көзделген талаптарды биржадан тыс операцияларды тіркеуге қатысты талаптарды орындамаған жағдайда.

18.2. Биржа Өтінімдерді жариялауға және Сауда-саттықта мәмілелер жасасуға өзге де шектеулерді белгілеуге құқылы.

19 бап. Мәмілелер тізілімін қалыптастыру тәртібі

19.1. Биржа Сауда-саттықта жасалған мәмілелерді олардың жасалуына қарай Мәмілелер тізілімінде тіркейді.

19.2. Мәмілелер тізілімі мыналарды қамтиды:

- мәмілені жасасу мен орындаудың стандартты шарттары (Тауардың бағасы мен кодын қоспағанда);
- мәміленің сәйкестендіру нөмірі;
- олардың негізінде жасалған Өтінімдердің сәйкестендіру нөмірлерімәміле;
- мәмілені тіркеу күні мен уақыты;
- мәмілені жасасқан сауда-саттыққа қатысушылардың кодтары;
- Мәмілені жасасқан сауда-саттыққа қатысушылар көрсеткен сауда-саттық шоттарының кодтары;
- мәміленің нысанасы болып табылатын Тауардың коды;
- мәміленің мекенжайлық не мекенжайсыз Өтінім негізінде жасалғанын көрсету;
- тауардың бағасына;
- Тауардың саны;
- мәміленің валютасына;
- мәміле сомасына;
- төлем валютасына;
- тауарды беру шарттары.

19.3. Биржа Мәмілелер тізілімінде Сауда-саттықта жасалған мәмілелерді олардың жасалуына қарай тіркейді.

20 бап. Қарсы өтінімдер аукционы шеңберінде мекенжайсыз өтінімдер негізінде сатып алу-сату мәмілелерін жасасу кезінде бағаны айқындау

20.1. Мәміле Өтінімде көрсетілген баға бойынша немесе ең жақсы бағамен жасалуы мүмкін.

20.2. Лимиттелген Өтінімдер негізінде мәміле жасалған кезде мәміле бұрын жарияланған Өтінімде көрсетілген баға бойынша жасалады.

20.3. Нарықтық Өтінімдер негізінде мәмілелер оларға қарсы лимиттелген Өтінімдердің бағалары бойынша жасалады.

20.4. Егер Жарияланған Өтінімдердің тізілімінде жаңадан жарияланған Өтінімге қарсы бірнеше Өтінім болса, мәміле жаңадан жарияланған Өтінім үшін ең тиімді бағаны қамтитын Өтінім (Өтінімдер) негізінде жасалады.

20.5. Егер жаңадан жарияланған Өтінімге қатысты қарсы Өтінімдердің бағасы бірдей болса, олар Жарияланған Өтінімдер тізілімінде тіркелген тәртіпте орындалады.

20.6. Егер жаңадан жарияланған Өтінімді толығымен орындау үшін оған әртүрлі бағалары бар бірнеше қарсы Өтінімдердің қатысуымен мәмілелер жасалса, жаңадан жарияланған Өтінімнің бөліктері бұрын қабылданған Өтінімдерде көрсетілген бағалар бойынша орындалады.

21 бап. Сатып алу-сату мәмілелерін жасасу кезінде тауарлардың санын анықтау және қарсы Өтінімдер аукционы шеңберінде мекенжайсыз өтінімдер негізінде сату

21.1. Егер Өтінім оны ішінара орындауға мүмкіндік берсе, онда Мәміле (мәмілелер) онда көрсетілген Тауарлар санының оған қарсы өтінімдердегі Тауарлардың жалпы санына сәйкес келетін бөлігіне жасалуы мүмкін.

21.2. Егер Өтінімде оның ішінара орындалу мүмкіндігі көзделмесе, онда Мәміле (мәмілелер) осындай Өтінімде көрсетілген Тауарлардың барлық көлеміне ғана жасалуы мүмкін.

22 бап. Тауармен жасалған мәмілелер туралы есептердің мазмұнына қойылатын талаптар

22.1. Электрондық биржалық сауда-саттық барысында биржалық мәміленің жасалғанын растайтын құжат Тауармен жасалған мәміле туралы есеп болып табылады.

22.2. Биржа әр Сауда күні бірегей нөмірді тағайындай отырып, Сауда-саттыққа Қатысушылар жасаған Тауарлармен жасалған мәмілелер туралы есептерді жасайды.

22.3. Сауда-саттыққа Қатысушының мәмілелері туралы есепте мынадай мәліметтер қамтылады:

- 1) сауда-саттыққа Қатысушының атауы және оның бірегей биржалық сәйкестендіргіші (сауда-саттыққа Қатысушыға берілген жеке код);
- 2) форматта мәміле жасалған күн мен уақыт – жыл, ай, күн, сағат, минут, секунд (кемінде 0,1 секунд дәлдікпен);
- 3) тауардың атауы және (немесе) коды;
- 4) тауар бірлігінің бағасын;
- 5) тауардың саны;
- 6) мәміленің жалпы сомасы.

22.4. Биржалық мәміле бойынша есеп Мәмілені жасасқан Сауда-саттыққа Қатысушыға Биржаның электрондық құжат айналымы жүйесінде Биржаның уәкілетті қызметкерінің электрондық цифрлық қолтаңбасымен сауда-саттық сессиясы мен клиринг аяқталғаннан кейін міндетті түрде ұсынылады.

22.5. Брокер биржалық мәміле туралы есеп алғаннан кейін оны өз клиентіне ұсынады.

22.6. Сауда-саттыққа Қатысушының талабы бойынша Биржа биржалық мәміле бойынша электрондық есепке қосымша Сауда-саттыққа

Қатысушыға сұрау салуды алғаннан кейін үш жұмыс күні ішінде Биржаның уәкілетті қызметкері қол қойған биржалық мәміле бойынша қағаз түріндегі есепті ұсынады.

22.7. Сауда-саттық күнінің қорытындысы бойынша Биржалық сауда-саттыққа Қатысушыға сауда-саттық сессиясы барысында жасаған барлық биржалық мәмілелер бойынша жиынтық есепті әрбір биржалық мәміле бойынша жеке есеп бермей-ақ ұсынуға рұқсат етіледі.

22.8. Биржалық сауда-саттықтың қорытындылары бойынша Биржаның сауда-саттық жүйесінде биржалық сауда-саттыққа қатысушылардың сауда-саттық күні жасалған биржалық мәмілелерінің жиынтық тізілімі жасалады.

22.9. Брокерлер жасалған биржалық мәмілелердің есебін әрбір клиент үшін бөлек жүргізеді және мәміле жасалған күннен бастап бес жыл бойы осы мәмілелер туралы ақпаратты сақтауға міндетті.

22.10. Биржа биржалық сауда саласындағы қызметпен айналысу тоқтатылған сәтке дейін жасалған барлық биржалық мәмілелер бойынша мәліметтердің сақталуын қамтамасыз етеді.

Биржалық мәмілені ресімдеу

23.1. Электрондық биржалық сауда-саттық барысында жасалған биржалық мәміле бойынша тауарларды жеткізу және төлеу шарттарын (тараптардың жауапкершілігі және т.б.) нақтылау мақсатында мәміле тараптары мәміле жасалған күннен кейінгі сауда күнінен кешіктірмей, тауар биржасының электрондық құжат айналымы жүйесі арқылы биржалық мәміле бойынша тиісті келісім-шарт жасасуға құқылы. Мәміле тараптарының электрондық цифрлық қолтаңбаларын пайдалана отырып, олардың Биржа арқылы келісілуін қамтамасыз ету және Биржалар.

23.2. Биржалық мәміле негізінде жасалған шартта биржалық мәміле бойынша есеппен бірдей мәміле шарттары қамтылады.

24 бап. Мәмілені орындау тәртібі

24.1. Мәмілелерді орындаудың жалпы тәртібі. Мәміле бойынша сатушы болып табылатын сауда-саттыққа қатысушы мәміленің нысанасы болып табылатын Тауарды мәміледе көрсетілген мөлшерде Мәміле бойынша сатып алушы болып табылатын Сауда-саттыққа Қатысушының меншігіне беруге міндетті, ал Сауда-саттыққа қатысушы - сатып алушы аталған Тауарды меншікке қабылдауға және төлеуге міндетті. Тауардың көрсетілген саны.

24.2. *Алып тасталды.*

24.3. Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген жағдайларды қоспағанда, мәміледен біржақты бас тартуға жол берілмейді.

25 бап. Сауда жүйесінде техникалық іркілістер туындаған жағдайлардағы іс-қимылдар тәртібі

25.1. Биржа парасатты және көрегендікпен әрекет ете отырып, Сауда жүйесінде техникалық ақаулардың пайда болуын болдырмау және алдын алу үшін қажетті шараларды қабылдайды.

25.2. Биржа техникалық іркілістің салдарынан туындаған және сауданы ұйымдастырумен байланысты қызметтерді көрсетуді жалғастыруға мүмкіндік бермейтін мән-жайларды анықтаған жағдайда, Биржа техникалық іркіліс фактісі мен уақытын Техникалық іркілістер журналына тіркейді, қызметтерді көрсетуді тоқтатады және дереу шаралар қолданады. бағытталғанарналған:

техникалық іркіліске әкеп соққан себептерді анықтау және жою;

ақаулықтың техникалық салдарын жою;

қамтамасыз ету сақталуыныңақпараттың, орналасқан жері

жылы Сауда

және техникалық іркіліс салдарынан жоғалған ақпаратты қалпына

келтіру.

25.3. Жеке Трейдердің жұмысын мүмкін етпейтін техникалық ақаулар болған жағдайда, егер ақаулар Биржаның бақылауынан тыс себептермен орын алса, басқа жағдайларда Биржаның күшімен және құралдарымен ақаулардың себептері Сауда–саттыққа Қатысушының күшімен және құралдарымен жойылады.

25.4. Ақаулықты жедел жою мүмкін болмаған жағдайда Трейдер телефон байланысы арқылы Биржаға өзі жариялаған Өтінімдерді жою туралы өтініш бере алады. Телефон арқылы өтініш берілген күннен кейінгі күннен кешіктірмей көрсетілген өтініш Биржаға жазбаша немесе электронды түрде жіберіледі. Әкімші өтінішті телефон арқылы алғаннан кейін 5 (бес) минут ішінде осы Трейдер жариялаған Өтінімдерді Сауда жүйесінен жояды.

25.5. Сауда-саттық жүйесінде ақау анықталған жағдайда, Әкімші Сауда-саттықты тоқтата тұру туралы шешім қабылдауға құқылы, бұл туралы Трейдерлерге немесе барлық Сауда-саттыққа қатысушылардың уәкілетті тұлғаларына Сауда жүйесін пайдалану арқылы немесе басқа қолжетімді тәсілмен хабарланады. Сауда-саттық жүйесі қалпына келтірілгеннен кейін Сауда-саттық қайта басталады.

25.6. Егер 20 (жиырма) минут ішінде Сауда жүйесінің жұмысқа қабілеттілігін қалпына келтіру мүмкін болмаса, Әкімші Сауда-саттықты мерзімінен бұрын тоқтату туралы шешім қабылдауға құқылы. Бұл шешім Сауда жүйесін пайдалана отырып немесе басқа қолжетімді тәсілмен барлық Қатысушылардың назарына жеткізіледі.

25.7. Техникалық ақаулықтың болуына қарамастан, Биржа Сауда-саттыққа Қатысушы мен оның Клиенттері алдында осыған байланысты Сауда-саттыққа Қатысушы мен оның Клиенттерінің жоғалтқан пайдасы мен басқа шығындары үшін жауап бермейді.

26 бап. Өтінімнің ең аз көлеміне және Сауда лотының мөлшеріне қойылатын талаптарды белгілеу және өзгерту

26.1. Тауарға қатысты Өтінімнің ең аз көлеміне және Сауда лотының мөлшеріне қойылатын талаптарды, егер Қазақстан Республикасының заңнамасында өзгеше көзделмесе, Биржа Басқармасы бекітеді.

27 бап. Бағаны манипуляциялауды шектейтін ережелер

27.1. Биржа Биржадағы бағаларды манипуляциялауды шектеу бойынша шараларды қолданады:

- баға деңгейінің күндізгі күрт көтерілуінің немесе төмендеуінің алдын алу және болдырмау;

- қолдан жасалған бағаны көтерудің немесе төмендетудің алдын алу және болдырмау бағаны төмендету, сөз байласу немесе бағаға әсер ету мақсатында жалған қауесеттер тарату.

27.2. Тауар бағасының күндізгі күрт көтерілуіне немесе төмендеуіне жол бермеу үшін Биржа тиісті Тауар бағасының ауытқуының шекті шектерін белгілеуге құқылы.

Баға ауытқуының шекті шектері Биржа Басқармасының шешімімен анықталады.

Баға ауытқуының шекті шекаралары туралы немесе Тауар бағасының ауытқуының шекті шекараларының өзгеруі туралы ақпарат Сауда-саттыққа Қатысушылардың назарына Биржаның интернет-ресурсында хабарлама орналастыру арқылы немесе хабарлама арқылы жеткізіледі. Сауда жүйесін немесе басқа қолжетімді әдісті пайдалану арқылы баға ауытқуының шекті шекараларын тиісінше белгілеу немесе өзгерту күніне дейін 5 (бес) жұмыс күнінен кешіктірмей.

Бағалардың ауытқуының белгіленген шекті шектерінен асып кеткен жағдайда, тиісті Тауарлармен сауда-саттық тоқтатыла тұруы мүмкін. Сауда-саттықты тоқтата тұру, сондай-ақ Сауда-саттықты қайта бастау күні мен уақыты туралы шешімді Биржа Басқармасы қабылдайды.

27.3. Тауар биржасы биржалық мәміленің заңдылығын қамтамасыз ету шеңберінде бағаны манипуляциялау фактісін анықтау және шектеу үшін келесі шараларды қолданады:

- 1) тауарларға бағаның ауытқуының шекарасын белгілейді;
- 2) тауарды сатып алуға, сатуға Сауда жүйесінде орналастырылатын өтінімдерге бақылауды жүзеге асырады;
- 3) жасалған биржалық мәмілелер бойынша тауарлар бағасының мониторингін жүзеге асырады;
- 4) алдыңғы сауда-саттық нәтижесінде қалыптасқан бағаларға сүйене отырып, бір сауда күні ішінде белгілі бір Тауарға баға деңгейлерін талдауды жүзеге асырады;
- 5) сауда-саттыққа Қатысушылардан биржалық сауда-саттыққа тікелей

немесе жанама қатысты құжаттар мен мәліметтерді сұратады;

б) алдыңғы Сауда-саттық нәтижесінде қалыптасқан бағаларға сүйене отырып, бір сауда күні ішінде белгілі бір Тауарға баға деңгейлерінің ең төменгі және ең жоғары шектерінен асып кетуіне мониторингті жүзеге асырады;

7) қызметтік тергеулер жүргізеді және Биржаның ішкі құжаттарында көзделген сауда-саттыққа Қатысушыларға қатысты тәртіптік шараларды қолданады.

Бағалық айла-шарғы жасау фактісі анықталған жағдайда, Биржа биржалық сауда-саттықты тоқтата тұрады, бұл туралы Биржаның электрондық сауда жүйесін пайдалана отырып немесе басқа қолжетімді тәсілмен Биржа мүшесіне, уәкілетті және монополияға қарсы органдарға хабарлайды.

27.4. Бағаны қолдан көтеру немесе төмендету, бағаны қолдан көтеру немесе төмендету мақсатында сөз байласу, бағаны қолдан көтеру немесе төмендету фактілері бойынша тексерулер жүргізу кезінде, мүмкінжалған қауесеттерді тарату Сауда-саттықта жасалған мәмілелердің бағасына әсер ету мақсатында Биржа Сауда-саттыққа Қатысушылардан тиісті Өтінімдерге немесе мәмілелерге, оның ішінде тікелей немесе жанама түрде қатысты ақпарат пен құжаттарды ұсынуды талап етуге құқылы.:

- трейдерлердің тиісті Өтінімдерді жариялауға және тиісті мәмілелерді жасасуға байланысты түсіндірмелері;

- олардың негізінде тиісті Өтінімдер жарияланған және мәмілелер жасалған Клиент тапсырмаларының көшірмелері (егер тиісті өтінімдер Клиенттің мүддесі үшін жарияланған болса);

- соның негізінде тиісті тапсырмалар берілген Клиентпен жасалған шарттың көшірмесі (егер тиісті Өтінімдер Клиенттің мүддесі үшін жарияланған болса);

- Клиенттің тиісті мәмілелерді жасасу туралы бұйрықтардың берілуіне байланысты түсіндірмелері (егер тиісті Өтінімдер Клиенттің мүддесі үшін жарияланған болса);

- сауда-саттыққа Қатысушының лауазымды тұлғаларының оның атынан сұратылған құжаттарға қол қоюға өкілеттігін растайтын құжаттардың, сондай-ақ осындай лауазымды тұлғалардың қолтаңбаларының үлгілерін растайтын құжаттардың белгіленген тәртіппен куәландырылған көшірмелері.

28-бап. Тауар биржасы мүшелерінің заңдылықты қамтамасыз ету тәртібі биржалық мәміленің

28.1. Сатуға (сатып алуға) өтінім беретін Биржа мүшелері Тауарлар және (немесе) Сауда-саттыққа қатысушылар Биржада белгіленген тәртіппен оқудан өтеді.

Клиенттермен және (немесе) олардың өкілдерімен және (немесе)

клиенттермен үлестес үшінші тұлғалармен өзара іс-қимыл жасау кезінде брокер:

- 1) биржалық мәмілені жасау кезінде клиенттерге олардың нарықтық тәртібін өзгерту мақсатында тікелей немесе жанама қысым көрсетпесе;
- 2) биржалық сауда-саттықта бағалық өтінімдерді қасақана көтеру (төмендету) мақсатында олардың орындалуын көздемейтін шарттар жасамайды (өтінімдерді бермейді, қайтарып алмайды).;
- 3) екі немесе одан да көп клиенттер арасында сатылатын биржалық тауарлардың бағасына әсер ететін бағаларды белгілеу немесе ұстап тұру мәселелері бойынша келісімдер жасамайды (келіссөздер жүргізбейді).;
- 4) басқа клиентке мүліктік және өзге де зиян келтіруге әкеп соғатын қандай да бір таңдаулы клиентке артықшылық беруге жол бермейді;
- 5) биржалық сауда-саттықтың бәсекелестігін төмендетуге бағытталған биржалық сауда-саттыққа қатысу үшін басқа брокерлермен және (немесе) дилерлермен аффилиирленгендікті пайдаланбайды.

Биржа мүшелері биржалық мәміленің заңдылығын қамтамасыз ету аясында келесі шараларды қолданады:

- осы Регламентте белгіленген талаптарды сақтайды, Заңмен, уәкілетті органның нормативтік құқықтық актілерімен, Биржаның ішкі құжаттарымен;
- биржаға аккредиттеу үшін ұсынылған құжаттар мен мәліметтерге енгізілген барлық өзгерістер туралы ақпаратты тиісті хабарламаны және (немесе) растайтын құжаттарды, егер бар болса, электрондық құжат нысанында жіберу арқылы ұсынады. осындай өзгерістер енгізілген күннен бастап бір жұмыс күні ішінде;
- сауда-саттыққа жіберу, сауда-саттықты өткізу, биржалық мәмілелерді тіркеу және орындау мәселелері бойынша Биржаның шешімдерін орындайды;
- биржаның мүшесі ретіндегі қызметіне байланысты құжаттарды тіркейді, есепке алады және жүргізеді, соның ішінде құжаттар биржалық мәмілелерді жасауға және орындауға қатысты;
- биржаға оның сұрауы бойынша Биржаның мүшесі ретіндегі қызметіне қатысты құжаттарды ұсынады;
- биржалық алымдарды, сондай-ақ Биржа мен Клирингтік ұйым алатын өзге де төлемдер мен алымдарды төлеуді жүзеге асырады;
- белгіленген тәртіппен Биржаға жасалған биржалық мәмілелер бойынша міндеттемелердің орындалуы туралы ақпарат береді;
- жасалған биржалық мәмілелер бойынша өз міндеттемелерін орындайды;
- клиенттің биржалық мәміле бойынша міндеттемелерін орындауын қамтамасыз етеді.

29 бап. Мәмілелер бойынша дауларды қарау тәртібі

29.1. Биржалық мәмілелерді жасасуға және орындауға байланысты даулар Биржада құрылған Биржалық арбитражда шешілуге тиіс. Мәміле

бойынша міндеттемелер орындалмаған (тиісінше орындалмаған) жағдайда, мәміле бойынша міндеттемелердің орындалуын (тиісінше орындалуын) алмаған сауда-саттыққа қатысушы осы Ереженің ережелерін ескере отырып, Биржалық арбитражға талап қоюға құқылы.

29.2. Мәміле бойынша кез келген дау Биржада құрылған Биржалық арбитражда Дауларды реттеудің талап қою тәртібі туралы ережеде (Регламентке No1 қосымша) белгіленген тәртіп сақталғаннан кейін ғана шешілуге тиіс.

29.3. Биржалық арбитраж қызметінің тәртібі Биржаның Биржалық арбитражының Ережелерімен анықталады.

30 бап. Брокерлердің клиенттерін Биржада тіркеу тәртібі

30.1. Биржа брокерлердің клиенттерін бастапқы тіркеуді келесі құжаттар негізінде жүзеге асырады:

1) Жарғының көшірмелері/Ережелер (нотариалды түрде куәландырылған салыстырып тексеру үшін түпнұсқалары ұсынылмаған жағдайда);

2) заңды тұлғаны мемлекеттік тіркеу (қайта тіркеу) туралы анықтаманың көшірмесі (нотариалды куәландырылған); куәландырылған салыстырып тексеру үшін түпнұсқалары ұсынылмаған жағдайда);

3) қосылған құн салығы бойынша тіркеу есебіне қою туралы куәліктің көшірмесі (салыстырып тексеру үшін түпнұсқалары ұсынылмаған жағдайда нотариалды куәландырылған);

4) мынадай ақпарат: банктік деректемелер, заңды және пошталық мекенжайлар, байланыс телефондары, байланыс тұлғасы.

30.2. Ол жасалған биржалық мәмілелер бойынша міндеттемелерін орындамаған, сондай-ақ биржалық мәміле жасаудан жалтарған жағдайда брокер клиентпен биржалық сауда-саттыққа қатысу туралы шартты бұзады.

Клиентпен келісім-шарт бұзылған жағдайда брокер Биржаға осы клиент туралы ақпаратты ұсынады.

Стандартты аукцион режимі –

АЛЫП ТАСТАЛДЫ.

Қосарланған қарсы аукцион режимі

56 бап. Қосарланған қарсы аукцион режимі ұғымы

56.1. Қосарланған қарсы аукцион режимі - бұл сатушылар мен сатып алушылардың бәсекелестігі нәтижесінде биржалық мәмілелер жасырын түрде жасалатын және тауардың бағасы сұраныс пен ұсыныстың тепе-теңдігі деңгейінде белгіленетін сауда режимі.

57 бап. Қосарланған қарсы аукцион режимінде клиенттерге брокерлік қызмет көрсетудің ерекшеліктері

57.1. Тауарлардың биржалық сауда-саттығына қосарланған қарсы аукцион режимінде қатысатын брокер, егер осы Ережеде өзгеше көзделмесе, онда бір немесе бірнеше клиенттің мүддесін білдіреді. Бұл ретте Брокер бір мезгілде сатушы мен сатып алушының мүдделерін білдірмейді.

58 бап. Қосарланған қарсы аукционның анықтамалары

58.1. Осы бөлімнің мақсаттары үшін қосымша келесі терминдер мен анықтамалар қолданылады:

ЕКІ	Қосарланған қарсы аукцион
II режимдегі сауда-саттық	Биржаның Регламенттің осы тарауында айқындалған тәртіппен және шарттарда өткізетін сауда-саттықтары.
Сауда-саттыққа қатысушы ЕКІ	Регламенттің осы тарауында белгіленген тәртіппе ІАД режимінде Сауда-саттыққа қатысуға рұқсат алға сауда-саттыққа қатысушы.
Биржалық қамтамасыз ету	ІАД сауда-саттығына Қатысушының Клиринг Ережелерінде көзделген тәртіппен және шарттарда ІАД сауда-саттығында жасалған мәмілелер бойынша өз міндеттемелерін орындауды қамтамасыз ету ретінде Клиринг орталығына беретін ақшасы

59 бап. ІАД режиміндегі сауда-саттыққа дейін жіберілген тауарлар

59.1. ІАД режимінде Сауда-саттыққа жіберілген тауарлардың тізбесі Биржаның Басқарма Төрағасының шешімімен белгіленеді.

59.2. Әрбір Тауар бойынша Биржаның Басқарма Төрағасы спецификацияны бекітеді (бұдан әрі мәтін бойынша - Спецификация), ол келесілерді қамтуы тиіс:

- 1) тауардың атауы, сауда құралының (тауарының) коды және оның сапалық сипаттамалары көрсетілуге тиіс.;
- 2) тауарды жеткізу және оған ақы төлеу шарттары;
- 3) лоттың мөлшері, сондай-ақ тауардың ең аз жеткізілетін партиясы қажет болған жағдайда және (немесе) тауарды буып-түю тәсілі;
- 4) тауардың жеткізілгенін растайтын құжаттардың тізбесі;
- 5) рұқсат етілген тауарды жеткізу кезіндегі төзімділік;

б) тауар жеткізілімі шартының негіздемелік нысанының болуы.

Сондай-ақ Спецификацияда Биржалық қамтамасыз етудің мөлшері көрсетіледі.

59.3. Спецификацияда жеткізілім шартының негіздемелік нысаны болуы мүмкін, ол бойынша жасалған биржалық мәміле тараптары қол қоюы керек.

59.4. II режимдегі сауда-саттыққа жіберілген Тауардың спецификациясы Биржаның интернет-ресурсында осы Тауармен сауда-саттық басталғанға дейін кемінде үш жұмыс күні бұрын жариялануға тиіс.

60 бап. Тауардың бағасы

60.1.Сауда жүйесіндегі тауардың бағасы ҚҚС қоса алғанда теңгемен көрсетіледі.

61 бап. Мәмілелер бойынша Тауарды төлеу және жеткізу тәртібі, ІАД режиміндегі сауда-саттық барысында жасасқандарға

61.1. Екінші режимдегі Сауда-саттықта жасалған мәмілелер бойынша тауарларды төлеу, жеткізу тәртібі мен мерзімдері Спецификациямен, Клиринг ережелерімен анықталады.

61.2. Биржалық мәмілелер негізінде жасалған шарттар бойынша есеп айырысулар биржалық қамтамасыз етуді ұсынумен мәмілелер Биржаға қызмет көрсететін және биржалық қамтамасыз етуді қабылдайтын Клирингтік орталық арқылы жүзеге асырылуы мүмкін.

Бұл ретте, жеткізу шартының негіздемелік нысанымен Спецификацияға сәйкес Екінші режимдегі Сауда-саттық барысында жасалған мәміле бойынша Тауарларға ақы төлеуді Мәміле Тараптары Клиринг орталығы арқылы Клиринг ережелерінде белгіленген тәртіппен жүзеге асырады.

Үшінші бөлім 2026 жылдың 1 қаңтарынан бастап қолданысқа енгізіледі.

Биржада жасалған мәмілелер бойынша биржалық сауда-саттыққа ақы төлеу және жеткізу Биржаның Клирингтік орталығы арқылы жүзеге асырылады, ол контрагенттің келісім-шарт талаптарының орындалуына кепілдік беру функцияларын сатып алушы тарапынан келісім-шарт сомасын толық төлеу бөлігінде жасалған биржалық мәміле негізінде жүзеге асырады. сатушының тиісті жеткізіліміне қойылатын барлық талаптар.

61.3.Сауда-саттық барысында Тараптардың бірі ІАД режимінде жасалған мәміле бойынша өз міндеттемелерін орындамаған жағдайда, Клирингтік орталық жосықсыз Тараптан Биржалық қамтамасыз етуді тұрақсыздық айыбы ретінде ұстайды және Клиринг ережелерінде көзделген тәртіппен зардап шеккен Тараптың пайдасына аударады. .

61.4. Клиринг Ережелерінде көзделген жағдайларда, егер екі Тарап та ЕКІНШІ режимдегі Сауда-саттық барысында жасалған мәмілені ол

бойынша өз міндеттемелерін орындамаса, Клирингтік орталық мәміле Тараптарының биржалық қамтамасыз етілуін өз пайдасына ұстайды.

62 бап. ІАД режиміндегі сауда-саттыққа қатысуға рұқсат беру

62.1. ІАД режиміндегі сауда-саттыққа Биржаның тиісті сауда бөлімінде сауда-саттыққа қатысуға рұқсаты бар және Биржаның электрондық құжат айналымы жүйесіне қосылған сауда-саттыққа қатысушылар қатыса алады.

62.2. Сауда-саттыққа қатысушылардың екеуі, сондай-ақ олардың атынан мәмілелер жасайтын олардың клиенттері, егер олар тауарларды сатып алушылар ретінде сауда-саттыққа қатысқан жағдайларды қоспағанда, ҚҚС төлеушілер болып табылуы керек.

62.3. Сауда-саттыққа ЕКІ режимде қатысу үшін Сауда-саттыққа қатысушылар Клиринг Ережелерімен белгіленген тәртіппен Клирингтік орталықта өздерінің және өз клиенттерінің тауарларға ақы төлеуге арналған ақшаларын есепке алу үшін арнайы тізілім, сондай-ақ арнайы тізілім ашуы керек. есепке алу клиринг ережелерінде көзделген тәртіппен Клирингтік орталықтың шотына аударылған биржалық қамтамасыз ету.

62.4. ІАД режиміндегі сауда-саттыққа Клиринг ережелерінің талаптарына сәйкес Биржалық қамтамасыз етуді енгізген сауда-саттыққа қатысушылар жіберіледі.

62.5. ІАД режимінде Сауда-саттыққа қатысуға рұқсат ала отырып, Сауда-саттыққа қатысушылар осымен сотталғандарды орындау бойынша өз міндеттемелерін растайды. осы сауда-саттық мәмілелерінің барысы Тауарлардың тиісті сипаттамаларына, Регламенттің осы бөліміне және Клиринг ережелеріне сәйкес қатаң түрде жүзеге асырылады.

63 бап. ІАД режиміндегі Сауда-саттықта жасалатын мәмілелер бойынша қамтамасыз ету

63.1. Сауда-саттыққа қатысушылар ІАД режимінде Сауда-саттық өткізілетін күннің алдындағы жұмыс күнінен кешіктірмей Клирингтік орталықта Биржалық қамтамасыз етуді енгізу үшін шоттар ашуы керек.

63.2. Сауда-саттыққа қатысушылар Клирингтік орталыққа Биржалық қамтамасыз етуді Клиринг ережелерінде көзделген тәртіппен және шарттарда Биржада белгіленген мөлшерде аударады.

63.3. Клирингтік орталық мәміле бойынша тауарды жеткізудің және ол бойынша есеп айырысуларды Клиринг Ережелерінде көзделген тәртіппен аяқтаудың бүкіл кезеңіне ІАД режимінде Мәміле жасасқан Сауда-саттыққа қатысушылардың биржалық қамтамасыз етілуін бұғаттайды.

63.4. Биржалық қамтамасыз ету Сауда-саттыққа қатысушыларға

Клиринг Ережелерінде көзделген мерзімде және тәртіппен ІАД-ға қайтарылады.

63.5. Биржа Мәмілені ІАД режимінде тіркегені үшін Биржалық қамтамасыз ету сомасынан биржалық алымды ұстап қалуға құқылы.

64-бап. Биржалық қамтамасыз етудің мөлшері

64.1. ІАД режиміндегі Сауда-саттыққа қатысу үшін енгізілген биржалық қамтамасыз етудің мөлшері Қағидалардың талаптарына сәйкес белгіленеді.

65 бап. ІАД режиміндегі Сауда-саттық барысында жарияланатын Өтінімдердің ерекшеліктері

65.1. Сауда-саттық барысында ІАД режимінде бір мезгілде мекенжайсыз, анонимді, лимиттелген өтінімдердің белгілерін біріктіретін өтінімдер жарияланады.

65.2. Сауда-саттық барысында ІАД режимінде берілген өтінім ішінара орындалуы мүмкін.

65.3. Сауда-саттық барысында белгілі бір сауда құралы (Тауары) бойынша Сауда-саттық барысында Өтінім беру Сауда-саттыққа Қатысушының осы сауда құралының спецификациясы шарттарында мәміле жасасуға дайындығын білдіреді.

66-бап. ІАД режиміндегі Сауда-саттық барысында жарияланатын Өтінімнің мазмұнына қойылатын талаптар

66.1. ІАД режиміндегі Сауда-саттық барысында жарияланған өтінімде келесі мәліметтер болуы керек:

- 1) Өтінім берген Сауда-саттыққа қатысушының коды;
- 2) тапсырысы бойынша өтінім берілетін клиенттің коды (егер сауда-саттыққа қатысушы өз мүддесі үшін әрекет етсе, бұл код қойылмайды);
- 3) өтінімді жіберу (сатып алу немесе сату);
- 4) сауда құралының коды;
- 5) өткізілетін (сатып алынатын) саны Тауардың;
- 6) тауардың бағасы (сатып алуға арналған өтінімде және Сатуға арналған өтінімде көрсетіледі);
- 7) мәміле және мәміле бойынша төлем валютасы: "Т" – қазақстандық теңге;
- 8) өтінім бойынша ішінара орындау мүмкіндігі.

67 бап. Сауда-саттық барысында Өтінімдерді ІАД режимінде жариялау тәртібі

67.1. Сауда-саттыққа Қатысушылардың ЕКІНШІ режимдегі Өтінімдерді жариялауы осы Ереженің 15-бабында белгіленген тәртіппен Биржаның сауда жүйесінде (биржалық стаканда) арнайы бөлінген терезеде белгілі бір сауда құралы бойынша жүзеге асырылады.

67.2. Сауда-саттыққа бір Қатысушының бір мезгілде әртүрлі клиенттердің тапсырмасы бойынша сатып алуға да, сатуға да Өтінімдер беруіне жол беріледі.

67.3. Жарияланған Өтінім не Өтінім ішінара орындалу мүмкіндігімен жарияланған жағдайда - оның орындалмаған бөлігін Сауда-саттыққа Қатысушы акцептелгенге дейін кез келген уақытта алып тастай алады.

67.4. ІАД режимінде өткізілетін сауда-саттық сессиясының соңында тауарларды сатып алуға (сатуға) арналған барлық қанағаттандырылмаған өтінімдер тауар биржасының сауда-саттық жүйесімен жойылады немесе егер соңғысы өтінімде көзделген болса, келесі сауда күніне ауыстырылады. .

68-бап. ІАД режиміндегі сауда-саттықта мәмілелер жасасу

68.1. Сауда-саттыққа Қатысушылардың офертаны алу сәті Өтінімді жариялау сәті болып табылады.

68.2. Сауда-саттыққа Қатысушы офертаны қабылдауды қарсы Өтінімді жариялау арқылы жүзеге асырады. Сауда-саттыққа Қатысушы - оференттің акцепт алған сәті осы Сауда-саттыққа Қатысушы жариялаған Өтінімге қарсы болып табылатын Өтінімді жариялау сәті болып табылады.

68.3. Қарсы Өтінім деп Өтінім танылады: сатып алуға арналған өтінімнің бағасы Сатып алуға арналған өтінімнің бағасынан төмен бағамен (ал ондай болмаған жағдайда – тең бағамен) сатуға өтінімдер арасында ертерек жарияланған сатуға арналған өтінім қарсы өтінім болып табылады.;

сатуға арналған өтінім үшін қарсы өтінім сатып алуға өтінім болып табылады, сатуға арналған өтінімнің бағасына қатысты үлкен бағамен (және ондай болмаған жағдайда – тең бағамен) сатып алуға өтінімдер арасында ертерек жарияланған.

68.4. Сауда-саттықта ЕКІ мәміле режимінде жасалған баға және ондағы тауарлардың саны осы Ереженің 21 және 22-баптарында көзделген тәртіппен айқындалады.

68.5. ІАД режиміндегі Сауда-саттықта жасалған барлық мәмілелер Қазақстан Республикасының Алматы қаласында жасалған болып саналады.

69 бап. ІАД режиміндегі Сауда-саттықта Өтінімдерді жариялауға және мәмілелер

жасасуға қойылатын шектеулер

69.1. Сауда-саттыққа Қатысушының Ережелерді бұза отырып берген өтінімі Өтінімдер тізілімінде тіркелмейді.

69.2. Қорытынды кросс-мәмілелер ІАД режиміндегі сауда-саттықта рұқсат етілмейді. Сауда-саттық қорытындысы бойынша анықталған жасалған кросс-мәмілелер күші жойылуға тиіс.

69.3. Биржа ІАД режиміндегі Сауда-саттықта Өтінімдерді жариялауға және мәмілелер жасасуға өзге де шектеулерді белгілеуге құқылы.

69.4. Сатушы Биржалық сауда-саттық ережелерінің 319-тармағының 1-бөлігінде және 14-тарауының 1-тармағында көзделген міндеттемелерді өткен айда орындамаған жағдайда, уәкілетті органға ресми түрде хабарланған жағдайда, Биржа сатушының биржалық тауарды сатуға өтінімін қабылдаудан бас тартады. .

70 бап. ІАД режимінде Өтінімдер тізілімін және Мәмілелер тізілімін қалыптастыру тәртібі

70.1. ІАД режимінде берілген өтінімдер мен онда жасалған мәмілелер бойынша Өтінімдер тізілімі және Мәмілелер тізілімі осы Ереженің 16 және 19-баптарында белгіленген тәртіппен жасалады.

71 бап. ІАД режиміндегі Сауда-саттықта жасалған мәміле туралы есептің мазмұнына қойылатын талаптар

71.1. Әрбір Сауда күні Биржа Сауда-саттыққа Қатысушының ІД тәртібінде жасаған Мәмілелері туралы Есептерді қалыптастырады және оларды осы Ереженің 22-бабында көзделген тәртіппен Сауда-саттыққа Қатысушыға және сонымен бірге Клирингтік орталыққа ұсынады.

71.2. Биржаның Сауда-саттыққа Қатысушыға жасалған мәмілелер туралы есебінде келесі мәліметтер келтірілген:

- 1) мәміленің сәйкестендіру нөмірі;
- 2) мәміленің Мәмілелер тізілімінде тіркелген күні мен уақыты;
- 3) тауарды сатып алу-сату мәмілесі (тауарды сатып алу немесе тауарды сату) бойынша құқықтар мен міндеттердің жиынтығы;
- 4) өтінімі қарсы деп танылған мәміле бойынша сауда-саттыққа қатысушы - контрагенттің коды және оның клиентінің сауда шотының коды;
- 5) сауда-саттыққа Қатысушы көрсеткен сауда шотының коды;
- 6) тауарды бір мәнді айқындайтын Тауардың коды;
- 7) тауардың бағасына;
- 8) мәміле сомасына;
- 9) Тауар саны.

71.3. Бұдан басқа, есепте Биржалық қамтамасыз етуді есепке алу регистрлеріндегі және ақшаны есепке алу регистріндегі қалдықтар, сондай-ақ бұрын жасалған мәмілелер бойынша міндеттемелерді орындау кезеңдері туралы мәліметтер қамтылады.

72 бап. ІАД режиміндегі Сауда-саттықта жасалған мәміле бойынша шартты ресімдеу тәртібі

72.1. Сауда-саттықта ІАД режимінде жасалған мәміле бойынша шартты Мәміле Тараптары Клиринг ережелерінде, Техникалық шарттарда және Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен және мерзімдерде ресімдеуі тиіс.

73 бап. ІАД режиміндегі Сауда-саттықта жасалған мәмілені орындау шарттары

73.1. Сауда-саттықта ІІ режимде жасалған мәміле бойынша сатушы болып табылатын сауда-саттыққа қатысушы мәміленің мәні болып табылатын Тауарды мәміледе көрсетілген мөлшерде Мәміле бойынша сатып алушы болып табылатын Сауда-саттыққа Қатысушының меншігіне беруге міндетті, ал Сауда-саттыққа қатысушы - сатып алушы аталған Тауарды қабылдауға міндетті. меншік құқығы және тауардың көрсетілген мөлшерін төлеу.

73.2. Сауда-саттықта ІАД режимінде жасалған мәмілелер тиісті Тауар спецификациясында және Клиринг ережелерінде көзделген тәртіппен және шарттарда орындалуға тиіс.

73.3. Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде белгіленген жағдайларды қоспағанда, ІАД режиміндегі сауда-саттықта жасалған мәміледен біржақты бас тартуға жол берілмейді.

74 бап. ІІ режимдегі сауда-саттық бойынша тарифтер

74.1. ІАД режимінде мәмілені тіркегені үшін, ақпараттық қызмет көрсеткені үшін және басқа төлемдер үшін биржалық алым Биржаның шешімімен белгіленеді және Биржаның интернет-ресурсында жарияланады.

74.2. Сауда-саттыққа Қатысушылар жасалған биржалық мәміледен бас тартқан жағдайда, Биржаның мәмілені тіркегені үшін биржалық алым қайтарылмайды.

75 бап. Сауда-саттықта ІАД режимінде жасалған мәміле бойынша дауларды қарау

75.1. Сауда-саттықта ІАД режимінде жасалған мәміле бойынша

міндеттемелерді орындамаған/тиісінше орындамаған жағдайда, мәміле бойынша міндеттемелерді орындамаған/тиісінше орындамаған Қатысушы талап арызбен Биржаның Биржалық арбитражына жүгінуге құқылы.

75.2. Мәміле бойынша кез келген дау осы Регламенттің №1 қосымшасы болып табылатын дауларды шешудің талап қою тәртібі сақталғаннан кейін ғана Биржаның Биржалық арбитражында шешілуі тиіс.

76 бап. Бірнеше клиентке қызмет көрсететін брокерге қойылатын талап

76.1. Брокердің клиенттерінен биржалық тауарды сатып алуға (сатуға) өтінімдер арасында мүдделер қақтығысы туындаған жағдайда, брокер клиенттің басқа клиенттік өтінімдерге қарағанда ертерек алған өтінімін орындайды.

76.2. Клиенттің өтініші бойынша брокер клиентке клиенттің бұйрығын қабылдағаны және оның клиенттің осы бұйрығына сәйкес Сауда-саттық жүйесіне өтінім бергені туралы нақты уақытты, осы брокердің Сауда-саттық жүйесіне өтінімдер бергені үшін Биржаның уақытын салыстыруға арналған қосымшамен қамтамасыз етуге міндетті. .

Биржадан тыс мәмілелерді тіркеу

78 бап. Жалпы ережелер.

78.1. Биржалық тауарлар нарығына аналитикалық зерттеулер жүргізу шеңберінде Биржа биржалық тауарлармен жасалған биржадан тыс операцияларды тіркеу үшін өзі бекіткен Ережелер бойынша биржадан тыс операцияларды тіркеуді жүзеге асырады.

78.2. Биржадан тыс мәмілелер деп бір-біріне белгілі сатып алушылар мен сатушылар арасында биржалық тауардың келісілген бағасы бойынша келіссөздер барысында жасалған атаулы мәмілелер танылады.

78.3. Биржада биржадан тыс мәмілені тіркеу сатушыға ешқандай шығын әкелмейді және оны Биржа ақысыз жүзеге асырады.

Тарау 5. Биржалық сауда-саттыққа қатысу процесінде автоматтандырылған алгоритмдерді қолдану шарттары мен тәртібі

79 бап. Деректерді және сыртқы бағдарламалық-техникалық жүйелерді автоматтандырылған жеделдетілген өңдеу және беру технологиясын пайдалануды шектеу

79.1. Биржа мүшелеріне автоматтандырылған жеделдетілген деректерді өңдеу және беру технологиясын және сауда жүйесіне кіру жылдамдығы

секундына екі немесе одан да көп айналымды құрайтын сыртқы бағдарламалық-техникалық жүйелерді өтінімдерді ұсыну және мәмілелер жасау үшін пайдалануға тыйым салынады.

Осындай технологияларды пайдалана отырып жасалған мәмілелер жарамсыз деп танылады және Биржаның күшін жоюға жатады.

Тауар биржасының күші жойылған мәмілелер бойынша биржалық тауарлар келесі және (немесе) қосымша сауда сессиясы шеңберінде сауда-саттыққа қайта шығарылады.

79.2. Автоматтандырылған бағдарламалық-техникалық құралдар сауда-саттық жүйесіне өтінімдерді жинауға, енгізуге өтінімдерді дайындауға және жіберуге, сондай-ақ Биржа мүшелерінің оны пайдалану арқылы жүзеге асырылатын барлық іс-әрекеттерді бақылауын қамтамасыз ететін режимде жұмыс істейтін сауда жүйесінен ақпаратты алуға және өңдеуге арналған. , Биржамен сертификатталған.

79.3. Биржалық мәмілелер жойылған жағдайда, Биржа Биржаның интернет-ресурсында олардың күшін жою туралы шешім қабылданған жұмыс күні ішінде сауда-саттыққа қатысушылардың көлемін, атауын көрсете отырып, күші жойылған мәмілелер туралы ақпаратты орналастырады.

Күші жойылған көлемдерді биржалық сауда-саттыққа қайта шығаруға биржалық сауда-саттық өткізілетін күнге дейін бір жұмыс күнінен кешіктірмей Биржаның интернет-ресурсында қайталама сауда-саттық туралы ақпарат орналастырылған жағдайда жол беріледі.